

Ekoskolas

Ekoskolu programma

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

Ekoskolas

Daniels Trukšāns
Ekoskolu un Jauno vides reportieru
programmas vadītājs

daniels.truksans@videsfonds.lv

26349865

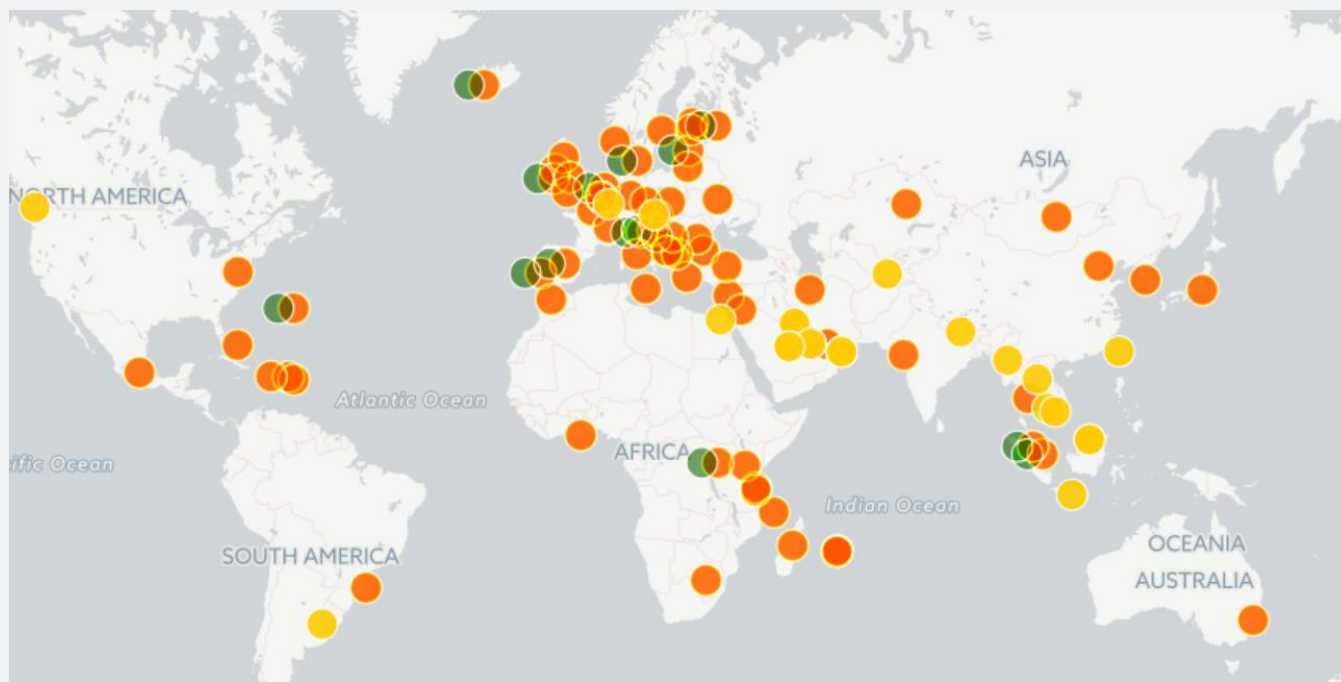

Ekoskolas

Vides izglītības fonds

Mērķis - veicināt ilgtspējīgu attīstību ar vides izglītības palīdzību

Starptautiska organizācija >100 valstīs

Ekoskolas

Vides izglītības fonds

Jaunie vides
reportieri

Ekoskolas

Eco-Campus

Zaļā Atslēga

ZILĀIS KAROGS

mana jūra
tīra jūra vieno

Ekoskolas

Ekoskolu programma

- Lielākais starptautiskais skolotāju un skolēnu sadarbības tīkls
- Veicina vides izglītību un izglītību ilgtspējīgai attīstībai, vides aizsardzības iniciatīvas skolās un sabiedrībā
- Palīdz izveidot iestādes vides procesu un satura pārvaldības sistēmu

Ekoskolas

Ekoskolu programma

Pieredze

- pasaulē kopš 1994. Latvijā kopš 2002. gada

Kvalitāte

- Veidota atbilstoši EU EMAS pieejai, atbilst ISO14001:2000 principiem

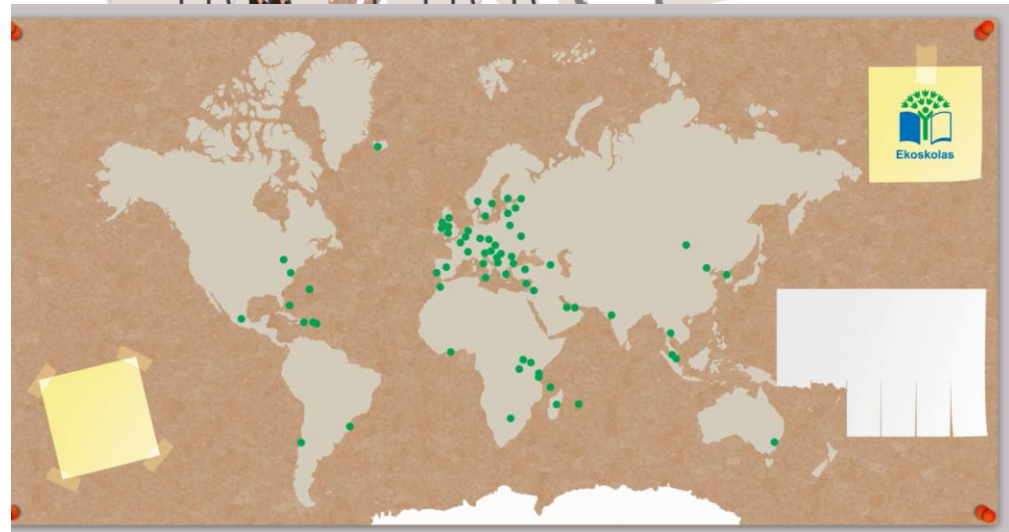
United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Ietekme

- UNEP, UNESCO oficiāls partneris izglītības iestāžu vides pārvaldības, vides izglītības, ilgtspējīgās attīstības veicināšanā un sertifikācijā starptautiskā līmenī.
- Nevis atsevišķas akcijas, bet pastāvīga programma, kas rada ilgtspējīgus rezultātus.

Ekoskolu 7 soļi

Ekoskolas

Ekoskolu programma

Kas ir Ekoskolu programma?

Ekoskolu programma ir viens no visaptverošākajiem un populārākajiem vides izglītības modeļiem pasaulē. Programmas pamatā ir vienkāršas, brīvi piemērojamas un efektīvas vides pārvaldes sistēmas izveide skolā. Bet programma neaprobežojas tikai ar vides pārvaldību skolā – tā veicina izpratni par vidi, saistot to ar visām mācību jomām, nostiprina 21. gs. caurviju prasmes, veido attieksmi un vērtības, interesi un līdz ar to arī vēlmi rīkoties. Būtiski, ka procesā tiek iesaistīti ne tikai skolas pārstāvji, bet arī apkārtējā sabiedrība, tādējādi veicinot kopējo vides apziņas attīstību.

[Uzzini vairāk](#)

Ekoskolu tēmas:

Ūdens

Mežs

Atkritumi

Vide un veselīgs dzīvesveids

Transports

Skolas vide un apkārtnē

Enerģija

Klimata pārmaiņas

Pārtika

Bioloģiskā daudzveidība

Ekoskolas

Ekoskolas

Kas ir Ēdam atbildīgi?

- uz rīcību orientēta mācību programma Ekoskolām, kas pēc projekta turpinās kā neatņemama Ekoskolas programmas sastāvdaļa.
- piedalījās deviņas Eiropas valstis - Bulgārija, Horvātija, Čehija, Latvija, Malta, Polija, Rumānija, Slovākija un Slovēnija.

- Kultūraugu biodaudzveidības (ēdamo šķirņu) samazinājums
- Dzīvnieku izcelsmes produktu patēriņa straujš pieaugums
- Pieaugošs attālums starp zemnieku un patērētāju (garās pārtikas ķēdes)
- Pusfabrikātu/ rūpnieciski apstrādātas “pārtikas” patēriņa straujš pieaugums
- Palmu eļļas klātbūtne mūsu patērētos produktos
- Sezonalitāte un attālums
- **Pārtikas atkritumu apjoma pieaugums**

7 soļi ceļā uz atbildīgu pārtikas patēriņu :

- Ekopadome
- Pārtikas izvērtējums
- Rīcības plāns
- Uzraudzība un izvērtēšana
- Sasaiste ar mācību saturu
- Informēšana un iesaistīšana
- Ekokodekss atbildīgam pārtikas patēriņam

Ekoskolas

Pārmaiņas ēdināšanas organizēšanā

- Pārmaiņas ēdienkartē
- Porcijas izvēle
- Pāri palikušā ēdiena uzglabāšana
- Skolotāju klātbūtne un piemērs
- Darbs ar ēdinātāju
- Dzeramā ūdens pieejamība

- Pārmaiņas ēdienkartē

- GARŠO - NEGARŠO -									
PIRMDIENA		OTRDIENA		TREŠDIENA		CETURDIENA		PIEKTDIENA	
Ķiršu Zupa	Grūti ar mēci	Kartupeļi ar kotletu	Saldais (šokolāde)	Feikadeļu zupa	Kartupeļu biezputiņa ar zivju kotletu	Plovs	Saldais (biezpiens)	Zupa (zivju)	Makaroni
Daudzas bērns neēda zupu (10)		Nepatika kotlete. Saldais bija par šķidru.		Kartupeļi nebija ļoti sasmalcināti. Zupas buljona nebija garšīgs. Daudz garšīgs ēda. Daudz arī neēda.		Negaršīgs ķiršis. Nepatika lielā gāļa plovā.		Makaroni bija nelieli.	

Ekoskolas

Pārmaiņas ēdināšanas organizēšanā

- Porcijas izvēle

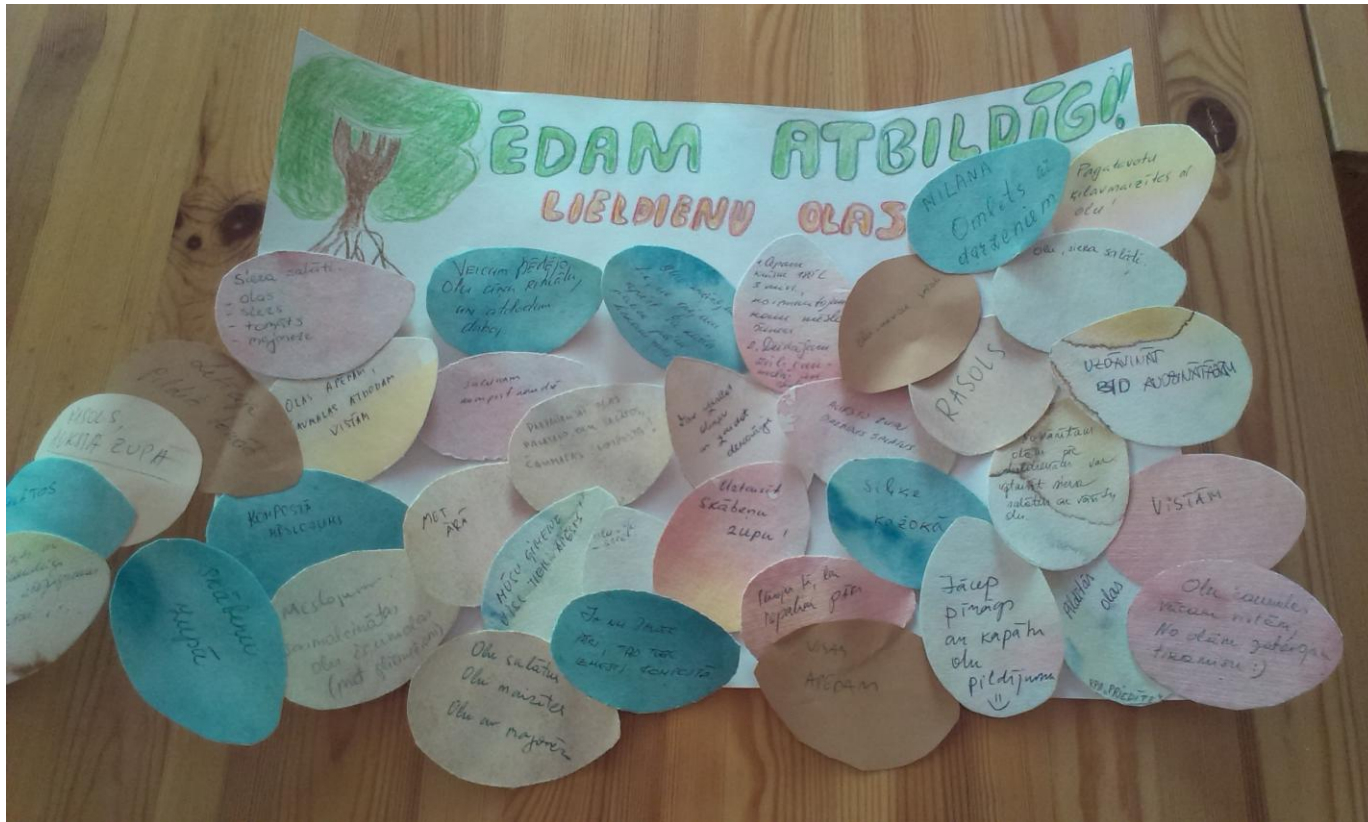

Ekoskolas

Pārmaiņas ēdināšanas organizēšanā

- Pāri palikušā ēdiena uzglabāšana

Ekoskolas

Pārmaiņas ēdināšanas organizēšanā

- Skolotāju klātbūtne un piemērs

Ekoskolas

Pārmaiņas ēdināšanas organizēšanā

- Darbs ar ēdinātāju

Ekoskolas

Pārmaiņas ēdināšanas organizēšanā

- Dzeramā ūdens pieejamība

Ekoskolas

Bērnu motivēšana atbildīgākai rīcībai

Ekoskolas

Bērnu iesaiste pārmaiņu procesā

Ekoskolas

Bērnu iesaiste pārmaiņu procesā

Ekoskolas

Bērnu iesaiste pārmaiņu procesā

Ekoskolas

Attieksmes pret pārtiku mainīšana

Ekoskolas

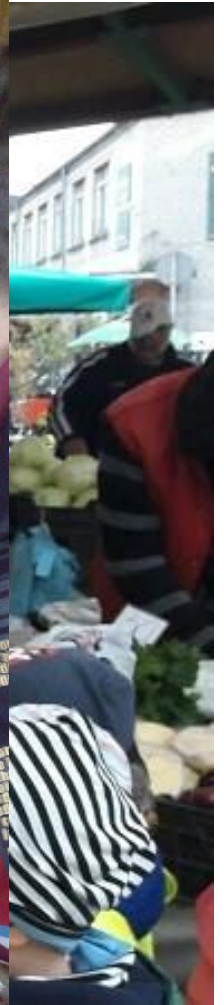
Attieksmes pret pārtiku mainīšana

Ekoskolas

Attieksmes pret pārtiku mainīšana

Ekoskolas

Attieksmes pret pārtiku mainīšana

Ekoskolas

Attieksmes pret pārtiku mainīšana

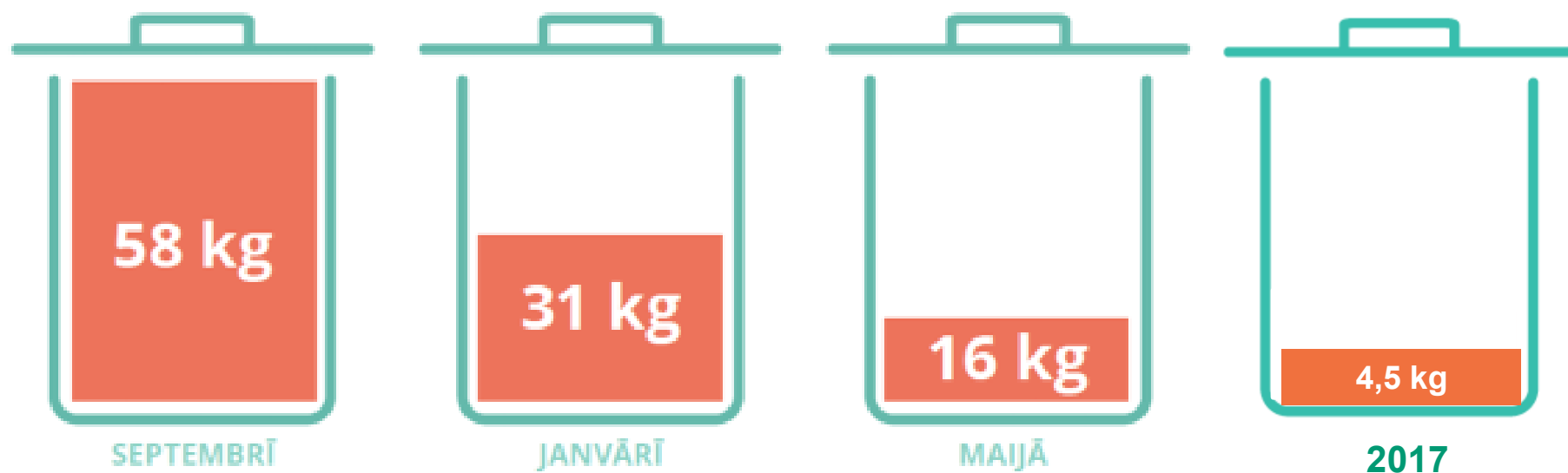
ĒDAM ATBILDĪGI!

Rezultāti

- Uzsākot projektu, skolu radītais pārtikas atkritumu apjoms gadā bija **20-50 kg uz vienu cilvēku**,
- Gada beigās 4 projekta skolas spēja samazināt pārtikas atkrituma apjomu **vairāk nekā uz pusi**. (50-72% samazinājums)

Ropažu novada pirmsskolas izglītības iestādes «Annele» piemērs 2016. g.

Avots: Ekoskolu programmas datu bāze, 2018

Secinājumi

Labākie rezultāti (>50% samazinājums) atkritumu apjoma samazināšanā tika sasniegti izglītības iestādēs, kuras :

- savu darbu organizēja atbilstoši Ekoskolu programmas un projekta Ēdam atbildīgi **vides pārvaldības principiem**,
- sistemātiski un regulāri realizēja dažādu **praktisku un motivējošu aktivitāšu kopumu** savā izglītības iestādē un vietējā kopienā,
- **iesaistīja bērnus** problēmas izpētē un risināšanā.

Ekoskolas

Ilgtermiņa ietekme

- 2018./2019. – 2019./2020. m.g. 32 skolas izvēlējās kā gada tēmu Pārtika/ Pārtikas atkritumi
- Rezultāti skolām variē no 22 kg gada sākumā līdz 7,9 kg gada beigās uz vienu cilvēku

Piemērs*

Septembris

Janvāris

Aprīlis

*2018./2019. m.g., Siguldas pirmsskolas izglītības iestāde *leviņa*

Piemērs*

Septembris

Janvāris

*2019./2020. m.g., Ventspils Pārventas pamatskola

Paldies par uzmanību!

Ekoskolas

www.videsfonds.lv